

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060202

DOM
2017-03-16
Stockholm

Mål nr
P 9933-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-10-27 i mål nr P 2038-16, se bilaga A

KLAGANDE

1. TBO

2. MB

3. CE

4. MF

5. SF

6. BHj

7. THT

8. GS

9. MS

MOTPART

Oskarshamns kommun

SAKEN

Detaljplan för fastigheterna X m.fl. i Oskarshamns kommun

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1329193

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax
08-561 675 59

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

GS, MS, TBO, MB, CE, MF, SF, BHj och **THT** (de klagande) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva kommunfullmäktiges beslut att anta detaljplanen.

Oskarshamns kommun har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV GRUNDER I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

De klagande har utöver vad de framfört i underinstanserna tillagt i huvudsak följande: Syrérvägen är en ”säckgata”, vilket innebär att enda alternativa vägen att ta sig till fastigheterna längs gatan är från Döderhultsvägen. Redan i dag är trafiksituationen svår eftersom boende på Syrérvägen möter infartstrafiken till ICA. Bilisterna till ICA har väjningsplikt men den åtföljs dåligt med trafikkonflikter som följd. De har tidigare föreslagit att all biltrafik för in- och utfart till ICA Maxi förläggs till ringleden vid Norra Fabrikgatan och inte till den befintliga villagatan, Syrérvägen. ICA är ointresserat av detta förslag eftersom det är en dyrare lösning för ICA. Planförslaget innebär att gående, cyklister och bilister från Syrérvägen underordnas trafiken till och från ICA. Kommersiella intressen ska inte få övergripande nytta av marken framför privat ägande och det befintliga villaområdet. Planförslaget gynnar ensidigt ICA Maxi och tar ringa eller ingen hänsyn till de boende på Syrérvägen. Om ICA Maxi ska expandera måste trafiksituationen planeras med hänsyn till alla parter. Planförslaget för Y är fastställt. Därmed blir det ett ökat trafikflöde till och från den fastigheten, vilket innebär att föreliggande förslag behöver dimensioneras om med korrekta förutsättningar.

Kommunen har utöver vad som framförts i underinstanserna tillagt i huvudsak följande: Korsningen Syrérvägen/Döderhultsvägen kommer att vara strukturerad så att det är möjligt med vänstersvängfält och refug på Döderhultsvägen. Vid utfarten från handelsområdet och Syrérvägen till Döderhultsvägen kommer det att finnas höger- och vänstersvängfält. Planförslaget möjliggör in- och utfart både mot Döderhultsvägen

och mot Norra Fabriksgatan, vilket fördelar trafikflödet på ett bättre sätt. Förslaget till trafiklösning har utformats särskilt för att trafikmiljön för de oskyddade trafikanterna ska vara säker. Syrénvägen kommer att vara primärväg och in- och utfarten från handelsområdet sekundärväg, vilket kommer att klargöras med väjningsplikt och farthinder. Vid busshållplatsen på Döderhultsvägen bedöms inte någon trafikfara uppstå. Hållplatsen trafikeras korta stunder. Skulle problem uppstå finns utrymme till förlängning av hållplatsen.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Vid planläggning ska både enskilda och allmänna intressen beaktas (1 kap. 2 § plan- och bygglagen [2010:900]). Planläggning av mark- och vattenområden får inte ske på ett sätt som innebär fara för människors hälsa och säkerhet eller betydande olägenhet på annat sätt.

Som länsstyrelsen konstaterat ligger den avgränsning av planområdet som kommunen gjort och de bedömningar kommunen har gjort avseende den exploateringsgrad som planen medger inom ramen för de avvägningar som kommunen har rätt att göra vid planläggning.

Den aktuella detaljplanen kommer att medföra förändringar i närmiljön för de klagande. De klagande har särskilt framhållit att den valda trafiklösningen kommer att medföra en betydande försämring av deras boendemiljö samt att underlaget är ofullständigt då de föreslagna alternativen främst gynnar ICA Maxis intressen. I likhet med underinstanserna finner Mark- och miljööverdomstolen att det underlag som tagits fram under planarbetet är tillräckligt för att bedöma konsekvenserna av planen. Trafikutredningen, som är en del av underlaget, visar att detaljplanen kommer att medföra en inte obetydlig trafikökning. Av utredningen framgår att den befintliga trafiksituationen är otillfredsställande bl.a. eftersom de boende på Syrénvägen vid högtrafik har svårt att ta sig ut till Döderhultsvägen. Trafikutredningen ger stöd för bedömningen att den valda trafiklösningen kommer att bidra till förbättrad säkerhet och framkomlighet bl.a. för de boende på Syrénvägen. Domstolen bedömer inte att lösningen kommer att innebära en risk för de närboendes hälsa eller säkerhet

eller betydande olägenhet i övrigt. Mot denna bakgrund finns det inte skäl att upphäva planen. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Claes-Göran Sundberg, hovrättsrådet Margaretha Gistorp, tekniska rådet Tommy Åström samt tf. hovrättsassessorn Elena Landberg, referent.

Föredragande har varit Ulrika Agerskans.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-10-27
meddelad i
Växjö

Mål nr P 2038-16

KLAGANDE

1. TBO

2. MB

3. CE

4. MF

5. SF

6. BHj

7. THT

8. GS

9. MS

MOTPART

Oskarshamns kommun

Dok.Id 380367

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 81 351 03 Växjö	Kungsgatan 8	0470-560 130 E-post: mmd.vaxjo@dom.se www.vaxjotingsratt.domstol.se	0470-560 125	måndag – fredag 08:00-16:00

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Kalmar läns beslut 2016-04-01 i ärende nr 403-7362-2015, se bilaga 1

SAKEN

Detaljplan för fastigheten X Oskarshamns kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Kommunfullmäktige i Oskarshamns kommun beslutade den 7 oktober 2013, § 149, att anta detaljplan för bl a X m.fl. Mark- och miljödomstolen upphävde i dom den 5 september 2014, mål P 794-14, beslutet eftersom det inte kunde uteslutas att resultatet av detaljplanen, med hänsyn till trafiksituationen, innebar en sådan fara eller betydande olägenhet för omgivningen som avses i 2:9 plan- och bygglagen. Markområdet skulle därmed inte komma att användas för de ändamål det var mest lämpat för.

Kommunfullmäktige beslutade den 14 september 2015, dnr KS 2015/000571-2, § 127, att anta detaljplan för samma område. GS, MS, BHj, CE, MB, SF, MF, TBD samt THT (klagandena) överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Kalmar län (länsstyrelsen). Grunderna för överklagandet finns refererade i länsstyrelsens beslut. Länsstyrelsen avlog överklagandet den 1 april 2016.

Klaganden har nu överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen.

YRKANDEN M.M.

Klagandena har, som det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolen med ändring av länsstyrelsens beslut ska upphäva kommunens beslut om detaljplan, så att det kan planeras för en annan trafiklösning. De har anfört i huvudsak följande.

Oskarshamns kommunfullmäktige antog även den 14 september 2015 detaljplan för fastigheten Y och del av Z. Tillsammans skapar dessa båda enheter ett stort trafikflöde med en fyrvägs korsning - Döderhultsvägen - Syrénvägen, med in- och utfart till och från ICA Maxi, samt in- och utfart till och från Y och del av Z. Försättningsvis benämnes fastigheten Y. Beträffande den detaljplanen är ägare till X1 sakägare och har överklagat även den detaljplanen.

Oskarshamns kommun har valt att göra två olika detaljplaneärenden för ovan nämnda fastigheter. Eftersom trafikflödet och trafikplatsen berör båda fastigheterna och därmed påverkar boende på Syrénvägen måste konsekvenserna studeras tillsammans. Inte var för sig. Idag saknas en samordnad trafikplan för korsningen Döderhultsvägen/Syrénvägen.

Föreslagen trafiklösning påverkar såväl in- som utfart till Döderhultsvägen och berör givetvis alla boende på Syrénvägen. Inte endast de som är sakägare enligt kommunens lista. Detta har vi sakägare påtalat för kommunen men inte fått gehör för.

Trafikflödet med bilburna kunder till och från ICA Maxi måste samordnas med trafik in- och ut från Y. Till denna komplexa trafiksituation - i realiteten en fyrvägs korsning - saknas en fullständig trafikutredning. Vi har tidigare föreslagit att förlägga all biltrafik för in- och utfart till ICA Maxi från Norra Fabriksgatan.

Trafikutredningen för X m.fl. redovisar endast ett konstruktionsförslag, med uppfyllnad av vägbank, samt påpekar att det är omgärdat med svårigheter, med hänvisning till rasrisk mot Döderhultsbäcken. Andra konstruktionsalternativ är ej redovisade. Vidare påvisas skymdikt östra sidan av Norra Fabriksgatan, släntad kulle mot X. Beskrivning för bortschaktning av kullen för tillskapande av bättre sikt är en lösning på problemet, även här saknas förslag på detta. I sammanhanget bör nämnas att ICA Kvantum utvidgades till ICA Maxi 2005. Samtidigt tillskapades två utfartsfilar mot Norra Fabriksgatan. Därvid avschaktades del av nämnda kulle för att tillskapa bättre sikt.

Med vinkling av Syrénvägen till norr om befintlig transformatorstation måste några ekar avverkas. Mycket vackra ekar, som planen inte tar hänsyn till. Ansatsen enligt vår uppfattning måste vara att bevara ekarna. Trafikutredningen beskriver en framtidsvision för trevägskorsningen Syrénvägen med in- och utfart ICA Maxi och Döderhultsvägen, med cirkulationsplats. Denna trevägskorsning kan utföras som en första etapp och kan senare, om behov föreligger, byggas vidare på och omformas

till en cirkulationsplatslösning. Detta förutsätter dock att fastigheten på östra sidan Syrénvägen, närmast Döderhultsvägen, fastigheten X1, löses in. Fastighetsägarna är inte intresserade av att sälja. Dessutom skulle problemet med avgaser och köer bara flyttas närmare de andra befintliga fastigheterna, någon lösning presenteras inte.

Det är uppseendeväckande att Oskarshamns Kommun antar två detaljplaner för fastigheterna X m.fl. och Y, vid samma tillfälle, medvetande om en komplex trafiksituation. Planerna har dock behandlats var för sig utan att ta hänsyn till den gemensamma påverkan de har tillsammans. Detta har vi tidigare påtalat. En redan besvärlig trafiksituation blir om detaljplanerna antas ännu värre med en fyrvägs korsning. Dessutom saknas en samordnad trafikutredning.

Trafiksituationen

Presenterat detaljplaneförslag beskriver både in- och utfart till ICA Maxi från Döderhultsvägen samt en förändring av Syrénvägen. Förslaget innebär att trafik in och ut från Syrénvägen kommer att bli underställd parkering för kunder till ICA Maxi. Befintlig trafiksituation är besvärlig redan idag och föreslagen lösning ser vi som en betydlig försämring. För utfart från Syrénvägen skall trafikanterna anpassa sig till Syrénvägens anslutning mot bilköer för parkering till ICA Maxi, samt bilkö ut från ICA Maxi. Vidare skall iakttagas väjningsplikt för två övergångsställen, samt likaledes för utkörning på Döderhultsvägen. Nuvarande infart till Syrénvägen är i högerfil och infart mot ICA i vänsterfil. Att befintliga boende på en lokalgata skall underkasta sig trafiken till en utökad handelsplats är anmärkningsvärt. Det naturliga vore att handeln anpassar sig till de boende. Nämnas bör att villaområdet är från 1930- talet medan ICA etablerade sig på 1990-talet.

Att komma in till våra fastigheter i rusningstrafik ger i princip samma problem som beskrivs ovan då vi tvingas in i bilkö till ICA Maxi. Hur trafiksituationen kommer vara i rusningstrafik eller kring storhelger vågar vi inte tänka på. Vi befarar att det kommer ta lång tid för boende på Syrénvägen att passera från och till sina fastigheter, vilket är oacceptabelt. Planförslaget beskriver att de flesta bilburna

kunder kommer från centrum. Detta är en följd av att de boende i östra delen av Oskarshamn väljer att ansluta sig från Norra Fabriksgatan via Stengatsleden till Köpmangatan. Boende i de södra bostadsområdena väljer att ansluta sig via Stengatsleden till Köpmangatan och från Köpmangatan vidare mot Döderhultsvägen och högersväng in till ICA Maxi. Kunder som kommer från väster eller ansluter från Norra respektive Södra Fabriksgatan skall först in på Döderhultsvägen för att med vänstersväng komma in till ICA Maxi. Med anledning av detta är det rimligt att tro att flertalet bilister väljer en färdriktning med högersväng till ICA vilket ytterligare kommer försämra situationen för boende på Syrérvägen.

Enligt planförslaget planeras samtidigt in- och utfart från Norra Fabriksgatan. Med ökad handel ökar trafiken. Enligt beräkningar kan dygnstrafik uppgå till ca 6 000 bilar. Ponera att ca 2 500 bilister väljer att köra in från Döderhultsvägen och lika många kör ut till Döderhultsvägen. Detta kommer då att bli en belastning av 5 000 bilar. Detta är en väsentlig försämring från dagens redan dåliga trafiksituation. Nu får vi både in- och utpasserande fordon i korsningen och vi boende skall samsas med samtliga dessa bilister då de skall in eller ut från ICAs parkering.

Vi vill återigen påpeka att det pågår planändring för Y med syfte att utöka handeln på den fastigheten. Ökad handel på Ängsknarren ger också ökad trafik. I detta planförslag skall, som den kallas, ”mittersta in- och utfarten” bibehållas. Detta kommer givetvis ytterligare att öka på trafiken i berörd korsning. Detaljplaneförslaget för Y nämns inte överhuvudtaget i det här detaljplaneförslaget, vilket är uppseendeväckande. Vi är naturligtvis oroliga för att föreslagen planändring för ICA Maxi kombinerat med trafiktillskottet från utökad handel på Y kommer att ge ett alldeles för stort trafikflöde i berörd korsning och vill därför se en trafikutredning som läser ihop båda förslagen och visar på dess konsekvenser.

Miljöpåverkan

Miljömålets syfte är att leda fordonstrafik ut ur tätbebyggda områden - inte att leda in den. Därför är det olämpligt att leda in den kommersiella trafiken i anslutning till

villabebyggelsen. Den stora trafikmängden bildar avgaser, som medför olägenheter att vistas i trädgårdar och på altaner.

Som nämnts tidigare är ett förslag att lösa in fastigheten X1, för anläggande av en cirkulationsplats. Frågan om försäljning har inte ställts till ägarna, som inte heller är intresserade av att sälja. Dessutom löser inte anläggningen av en cirkulationsplats trafikproblemet för övriga fastigheter på Syrénvägen. Trafikproblemet förflyttas bara närmare det befintliga fastighetsbeståndet. Det bor många barnfamiljer på Syrénvägen. Ur vår synpunkt sett är det viktigt att barn kan vistas i en säker och trivsamt boendemiljö. ICA och Oskarshamns kommun tar enligt vår mening inte hänsyn till detta i liggande planförslag.

Den ökade trafiken i berörd korsning påverkar utfarten från Syrénvägen till Döderhultsvägen negativt vilket berör alla boende på Syrénvägen. I princip är därför alla fastighetsägare på Syrénvägen sakägare. Detta förhållande har vi påpekat när det gäller trafiksituationen beträffande planförslag för ICA Maxi Stormarknad. I domen från mark- och miljödomstolen i det ärendet, Mål nr P 794-14 skriver man på sidan 7: ”Domstolen konstaterar att det allmänna intresset av att upprätthålla en god trafikmiljö utan en försämrad hälso- och säkerhetssituation på Syrénvägen är en för boende och fastighetsägare vid gatan viktig fråga där deras enskilda intresse ska väga tungt.” Detta borde Oskarshamns kommun beaktat i liggande detaljplaneförslag.

Träd

Enligt planförslaget blir det nödvändigt att avverka vackra ekar på mark där Syrénvägen, enligt illustrationsplanen, skall anslutas mot bilköer för parkering ICA Maxi. I detaljplanen för Y poängteras att ekarna skall skyddas. Varför värderas detta så olika inom ett avstånd av ca 100 meter? Ekarna skall enligt vår mening bevaras.

Allmänt

Villaområdet kv. X1, X exploaterades och bebyggdes under 1930-talet och början av 1940-talet. ICA etablerades på kv. X, 1995. Vi anser

att i första hand skall de boende i området få sina boendekvaliteter tillgodosedda. Trygghet för barn att röra sig till och från Syrenvägen, samt i övrigt en god miljö. Vi vill kunna vistas i trädgårdar och på altaner utan att bli omgärdade av stora mängder bilavgaser. För att uppnå detta, som är normalt för boende i ett villaområde motsätter vi oss bestämt detaljplanen för X m.fl. enligt rubricering. Samma sak gäller för Y, eftersom samordnad trafikutredning saknas för den aktuella vägkorsningen.

Är det verkligen Oskarshamns kommuns vilja att boende på Syrenvägen ska behöva bilda bilkö tillsammans med utgående kunder från ICA, för att lämna sitt villaområde? Omvänt förhållande gäller när vi skall hem till våra fastigheter, då kommer vi enligt förslaget bilda bilkö tillsammans med kunder in till ICA. Förslaget är absurt!

Slutsats

Sakägare till respektive planer för X m.fl. och Y har tidigare påpekat att planerna för de båda fastigheterna skall läsas tillsammans. Handelsområdet med ICA Maxi har helt uppenbart begränsade utvecklings-möjligheter. Hur kan då ICA:s expansionsplaner, med uttalade kommersiella intressen, tillåtas gå före de kringboendes säkerhet och trivsel? Vilket blir följderna om ICA på enklaste sätt tillåts tillskapa en in- och utfart enligt planförslaget?

Vi motsätter oss därför bestämt in- och utfart till ICA Maxi enligt illustrationsplan, granskningshandling mars 2015 och menar att all in- och utfart istället skall förläggas till Norra Fabriksgatan. Väganslutning från Döderhultsvägen och Syrenvägen till ICA Maxi skall stängas.

Klagandena har hänvisat till fotografier.

DOMSKÄL

Enligt 1 kap. 2 § plan- och bygglagen (2010:900) PBL, är det en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. Således bör stor vikt

tillmätas de lämplighetsbedömningar som görs av kommunen. Vid prövning av detaljplaner ska dock, enligt 2 kap. 1 § PBL, även hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att den nu valda trafiklösningen möjliggör en godtagbar trafiksituation. Den trafikutredning som gjorts är tillräcklig för att bedöma konsekvenserna av planen. De förändringar i trafiksituationen som uppkommer kan inte anses utgöra en sådan betydande olägenhet för klagandena att planen på grund därav ska upphävas. Inte heller i övrigt finns skäl att upphäva planen. Vad klagandena anfört ändrar inte den bedömningen. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV 427)

Överklagande senast den 17 november 2016.

Lena Pettersson

Mårten Dunér

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lena Pettersson, ordförande, och tekniska rådet Mårten Dunér.